

BULETIN INFORMATIV

STOP FALS!

**Falsuri în campania electorală din
Găgăuzia și propagandă de război**

nr. 4 (7)

martie – mai 2023

DIN SUMAR

- 2** Dezinformarea compromite alegerile corecte
- 3** FALS: Maia Sandu a primit 40 de milioane de dolari de la Banca Mondială pentru a lichida școlile
- 5** FAKE: Ucraina a săpat o tranșee în apropierea graniței cu Republica Moldova pentru a „opri bărbații să fugă de mobilizare”
- 6** Un amestec disperat de discursuri înșelătoare și falsuri grosolane
- 8** FALS: Zelenski solicită permisiunea Maiei Sandu să intre în Transnistria
- 10** FALS: Bani trimiși de lucrătorii moldoveni din Rusia sunt una dintre principalele surse de venit pentru Republica Moldova
- 11** „Oamenilor le plac banii și brașoavele”. Patrioții din Găgăuzia au început să se pronunțe în susținerea lui Șor. Oponenții lor deocamdată sunt în minoritate
- 13** FALS: Biserica din Moldova este împărțită din cauza actualei guvernări
- 14** Regrete, falsuri și... manipulări. Cum a arătat campania pentru funcția de bașcan, în opinia Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte
- 16** INFOGRAFICA. Dezmințirea falsurilor din Autonomia Găgăuză

Ediție realizată de:

Mariana Jacot, reporteră la Asociația Presei Independente (API), mariana.jacot@api.md

Redactora ediției: Lilia Zaharia, fact-checker

Design: Angela Ivanesi

Traducătoare: Lilia Botnariuc,
Ludmila Skokova

www.stopfals.md

Dezinformarea compromite alegerile corecte

Mihail Sirkeli,
*Jurnalist, manager
media la portalului
Nokta.md*

Dragi prieteni, în această toamnă se vor desfășura alegerile locale, scrutin, în cadrul căruia comunitățile își vor alege reprezentanții în autoritățile publice locale – primarii și consilierii. De aceste alegeri depinde calitatea vieții în localitățile noastre, calitatea serviciilor furnizate de autoritățile publice locale: accesul la apa livrată prin apeducte și canalizare, amenajarea orașelor și satelor noastre, securitatea terenurilor de joacă, calitatea serviciilor în grădinițele unde merg copii și nepoții multora dintre noi, astfel că ne dorim ca ei să beneficieze în cadrul instituțiilor respective de alimentație și tratament la nivel.

Noi, jurnaliștii, de multe ori chemăm oamenii să aleagă conștient.

Totuși, o alegere conștientă depinde de mai mulți factori. Unul din acești factori ar fi gradul de informare al alegătorului. Însă informarea lui depinde de sursele de care beneficiază și pe care le consumă, aici fiind vorba despre informația ce ține de alegeri, concurenții electorali și programele lor electorale. Când ne informăm despre alegeri și concurenții electorali, este important să înțelegem că există o sumedenie de surse de informare care au scopul să inducă alegătorii în eroare, să motiveze alegătorul să-și dea votul pentru acei concurenți electorali care sunt altfel decât încearcă să se prezinte.

Alegerile pentru funcția de Bașcan al Găgăuziei desfășurate în anul 2023 reprezintă o confirmare directă în acest sens. Printr-o amplă campanie de dezinformare susținută de metode electorale incorecte, locuitorii Găgăuziei s-au pomenit că au făcut o alegere care nu reflectă voința lor și care nu este în măsură să aducă beneficii regiunii. În scrutin a învins candidatul care reprezintă partidul în frunte cu Ilan Șor, care încearcă să profite de puterea obținută de formațiunea sa în Găgăuzia pentru a-și consolida puterea în Republica Moldova și a se apăra de urmărirea penală.

În scrutinul local vor fi aplicate aceleași tehnici – dezinformarea și metode electorale incorecte. Fiți vigilenți și nu vă lăsați induși în eroare!

FALS: Maia Sandu a primit 40 de milioane de dolari de la Banca Mondială pentru a lichida școlile

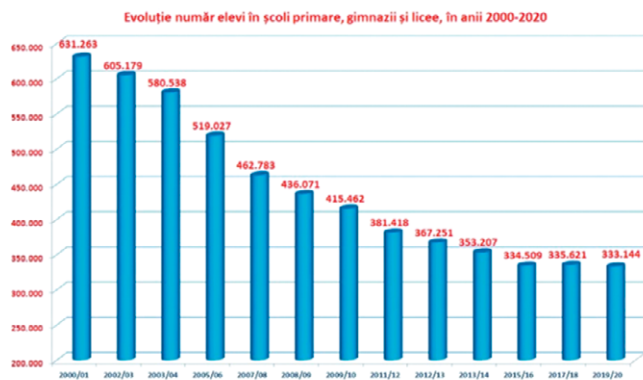
AUTOARE: ELENA CELAK
(publicat la 22 martie 2023)

Maia Sandu a închis 119 școli, 4 universități și 17 centre de cercetări științifice, beneficiind pentru asta de 40 de milioane de dolari din partea Băncii Mondiale. Declarația îi aparține deputatului socialist Bogdan Țârdea, însă ea nu corespunde realității. Cele 40 de milioane de dolari au fost alocate Republicii Moldova pentru reformarea sistemului de educație, iar școlile sunt închise pe parcursul ultimilor 20 de ani din cauza numărului redus de elevi.

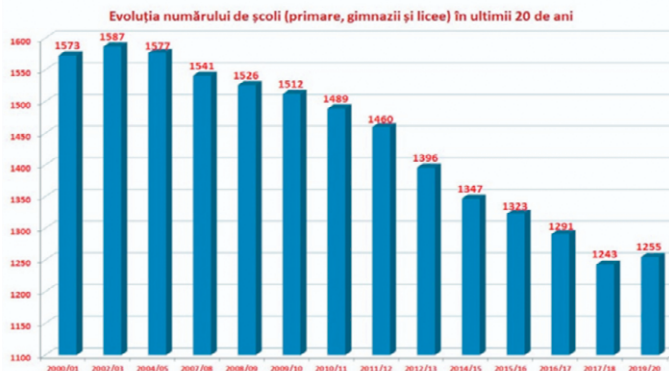
Declarația lui Țârdea în Găgăuzia: „Maia Sandu a închis școli, universități și centre de cercetări științifice”

Pe 12 martie, la evenimentul de lansare a campaniei electorale a candidatului la funcția de bașcan (guvernator) al Găgăuziei **Grigore Uzun** care este susținut de Comitetul Executiv al Partidului Socialiștilor, deputatul socialist **Bogdan Țârdea** a declarat că Maia Sandu închide școli și universități. „Noi am avertizat că va veni Maia Sandu care a închis 200 de școli, mai exact 119, dacă ne referim doar la cele închise de ea. Am spus că va închide școli. Așa și s-a întâmplat. Totuși, nu-mi puteam imagina că va închide și 4 universități și 17 centre de cercetări științifice. Astăzi la guvernare se află numai hoți și bandiți”, a spus acesta.

Școlile sunt închise din cauza numărului insuficient de elevi, prin decizia autorităților locale

În total, în perioada 2012-2021, în Republica Moldova au fost închise 178 de instituții de învățământ, iar în anul trecut alte 13 școli, a comunicat pentru Radio Moldova **Valentin Crudu**, șeful Direcției învățământ general. Potrivit lui, deciziile de a închide aceste instituții de învățământ au fost luate de către autoritățile locale din raioanele Rezina, Drochia, Hâncești, Basarabeasca, Florești precum și din alte raioane.

Tendența de închidere a școlilor se poate observa pe parcursul ultimilor 20 de ani, iar datele Biroului Național de Statistică demonstrează corelația dintre acest proces și reducerea numărului de elevi.

Concepția privind optimizarea școlilor, semnată de Igor Dodon

În anul 2007, Ministerul Economiei (pe atunci ministru era Igor Dodon) a prezentat „Concepția optimizării numărului angajaților din sectorul bugetar” care prevedea inclusiv optimizarea școlilor (adică reducerea numărului acestora). Iar în 2008, Igor Dodon, tot în calitate de ministru al Economiei, și vice-premierul de atunci Zinaida Greceanii au semnat un Plan de acțiuni privind implementarea Concepției, plan care prevedea optimizarea școlilor. Astfel, doi frunțași ai Partidului Socialiștilor s-au aflat printre cei care au lansat, de fapt, optimizarea școlilor.

40 de milioane de dolari au fost alocate de Banca Mondială pentru reformarea educației, nu pentru lichidarea școlilor

În 2014, Republica Moldova a beneficiat de un credit de la Banca Mondială pentru modernizarea școlilor în cadrul proiectului „Reforma Învățământului în Moldova”, prevăzut pentru perioada aprilie 2013 – aprilie 2022. Bani nu au fost destinați pentru Maia Sandu. Creditul a fost oferit pentru următoarele scopuri: sporirea calității actului educațional, dezvoltarea și modernizarea sistemului de învățământ general, modernizarea curriculei în conformitate cu cerințele actuale, adaptarea spațiilor educaționale la condițiile necesare, instruirea profesională continuă a profesorilor în conformitate cu standardele internaționale.

Universitățile au fost reorganizate

În 2022, în R. Moldova au fost reorganizate 7 universități în baza Hotărârii Cabinetului de Miniștri. Reorganizarea prevede comasarea universităților **prin absorbția unor instituții mai mici, fuziunea institutelor de cercetare cu universități** — cu păstrarea separată a finanțării pentru domeniul cercetare, precum și direcționarea cheltuielilor publice din învățământul superior și cercetare spre creșterea salariilor cadrelor universitare și a cercetătorilor.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul Stopfals.md)

FAKE: Ucraina a săpat o tranșee în apropierea graniței cu Republica Moldova pentru a „opri bărbații să fugă de mobilizare”

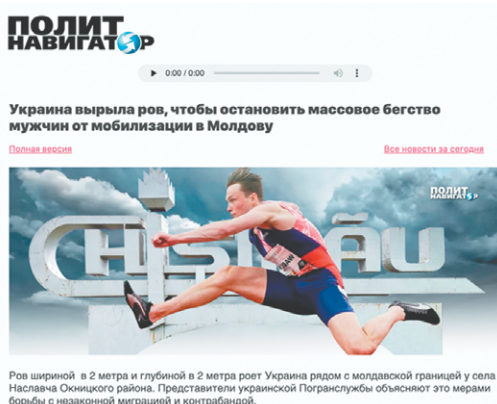
AUTOR: STOPFAKE.ORG
 (publicat la 15 Martie 2023)

Serviciul Grănicerilor de Stat din Ucraina explică construcția de fortificații la granița cu Republica Moldova prin necesitatea de a spori atenția față de această secțiune a frontierei din cauza situației din Transnistria și a unei posibile provocări din partea Rusiei.

Agențiile de presă ale Kremlinului răspândesc încă o informație falsă despre mobilizarea din Ucraina. Potrivit agit-prop-ului, polițiștii de frontieră ucraineni au săpat un șanț la granița cu Republica Moldova, presupus pentru a „opri fuga masivă a oamenilor de la mobilizare”. Acest obiectiv ar fi fost raportat de către serviciul ucrainean de grăniceri colegilor săi moldoveni.

Propaganda rusă promovează din nou falsuri care întăresc narațiunea de mobilizare eșuată în Ucraina – din cauza presupusei fugiri masive a bărbaților din țară. Pentru a-i opri, se presupune că se construiește un șanț la granița cu Moldova. Cu toate acestea, afirmațiile acestea nu sunt adevărate.

Serviciul Grănicerilor de Stat din Ucraina a explicat că această construcție de fortificații la granița cu Moldova prin necesitatea de a spori atenția asupra acestei zone din cauza situației din Transnistria și a posibilității unor provocări acolo. „La granița cu Moldova există un astfel de segment

Screenshot – politnavigator.net

numit Transnistria, iar de la începutul invaziei pe scară largă, forțele de apărare au întărit această zonă. Nu numai că se intensifică controlul, dar se construiesc și structuri ingineresti și de fortificare”, a explicat Andriy Demchenko, purtător de cuvânt al Serviciului Grănicerilor de Stat din Ucraina.

La rândul lor, polițiștii de frontieră din Moldova au comentat apariția unor astfel de fortificații: „Colegii de la Serviciul Grănicerilor de Stat din Ucraina au comunicat că astfel de lucrări sunt efectuate pentru a contracara trecerea ilegală a frontierei de stat de către persoane, inclusiv pentru a stopa tentativele de contrabandă din Ucraina în Republica Moldova”.

Nu a fost menționată nicio mențiune despre înțetarea „evadării în masă a oamenilor din mobilizare” ca motiv pentru construcția structurilor.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul Stopfake.org)

EUVSDISINFO.EU

Un amestec disperat de discursuri înșelătoare și falsuri grosolane

AUTOR: EUVSDISINFO.EU

(publicat la 20 Aprilie 2023)

Orice s-ar zice, perseverența pare a fi cuvântul de ordine pentru propagandiștii Kremlinului. Încă din prima zi, aceștia au încercat să dea vina pe alții pentru războiul de agresiune neprovocat al Rusiei împotriva Ucrainei, iar săptămâna trecută nu a făcut excepție. S-a evidențiat mai multe încercări de a da vina pe SUA, NATO și alții.

Mai întâi, eterna poveste că Rusia nu a avut de ales decât să invadeze Ucraina pentru a opri un așa-zis atac condus de SUA împotriva Rusiei. De această dată, canalele mediatice au mers până într-acolo încât au susținut că Rusia a oprit, în fapt, declanșarea celui de Al Treilea Război Mondial. Este un discurs de dezinformare recurent pro-Kremlin despre un plan agresiv al SUA de a ataca Rusia, menit să înfățișeze Rusia ca o victimă și să abată orice responsabilitate pentru invadarea militară

neprovocată a Ucrainei de către Moscova și anexarea ilegală a Crimeei în 2014. Mai degrabă decât să oprească Al Treilea Război Mondial, decizia lui Putin de a invada Ucraina a declanșat cel mai mare conflict militar în Europa de după Al Doilea Război Mondial.

Urmând aceeași linie, canalul Sputnik în limba polonă a încercat să portretizeze Statele Unite ca principal beneficiar al „crizei din Ucraina”, deoarece „clasa conducătoare din America este speriată de posibilitatea ca Moscova să își consolideze rolul global”. Acesta este un alt discurs pro-Kremlin mai vechi, menit să înfățișeze războiul Rusiei împotriva Ucrainei ca pe o confruntare cu Occidentul rusofob și ostil.

O altă nuanțare pe aceeași temă include acuzația că „stăpânii occidentali” ai Letoniei au împins această țară să trimită soldați pe post de „carne de tun în Ucraina”. În ochii Kremlinului, aproape toată lumea este o marionetă a SUA sau a NATO. Este un alt discurs de dezinformare mai vechi, care încearcă să desconsidere capacitatea individuală de decizie a mai multor țări și să zugrăvească o imagine în alb și negru a unei presupuse confruntări între două mari puteri – Rusia și SUA.

Dacă nu s-a întâmplat, falsifică

În alte două situații distincte, actorii ruși de manipulare a informațiilor, activi pe mai multe platforme media sociale, au fost prinși promovând coperte de reviste false pentru a submina Ucraina. Prima dintre acestea, care ridiculiza forțele armate ucrainene și pe președintele Zelenski, ar fi fost o copertă a revistei satirice spaniole El Jueves. Cea de-a doua, care îl ridiculiza și ea pe Zelenski, ar fi fost publicată de cotidianul britanic The New European.

Ambele coperte au fost respinse rapid și fără echivoc ca fiind false de către Centrul ucrainean pentru combaterea dezinformării, fiind ușor de verificat dacă o revistă a apărut cu o presupusă copertă sau nu.

Trebuie însă spus că elaborarea și distribuirea unor coperte de reviste false și a altor medii de comunicare este o tactică recurentă și în evoluție în cadrul eforturilor Rusiei de inducere în eroare.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul Euvdsinfo.eu)

FALS: Zelenski solicită permisiunea Maiei Sandu să intre în Transnistria

AUTOARE: ELENA CELAK
(publicat la 22 aprilie 2023)

Candidatul la funcția de bașcan al Găgăuziei Nicolai Dudoglo a declarat la postul de televiziune GRT că Președintele Ucrainei Vladimir Zelenski intenționează „să intre în Transnistria” dacă îi va permite Maia Sandu. Astfel, Dudoglo a repetat falsurile distribuite de autoritățile rusești, mediile de propagandă și agenții ruși de influență după ce au devenit cunoscute planurile Kremlinului pentru destabilizarea situației din Moldova.

Candidatul la funcția de bașcan: Zelenski o roagă pe Sandu să-i permită să intre în Transnistria

La 18 aprilie, **Nicolai Dudoglo** a declarat la postul public de televiziune din Găgăuzia GRT că lângă Transnistria ar fi staționate trupe ucrainene, iar Vladimir Zelenski așteaptă permisiunea Maiei Sandu ca să intre în această regiune.

Ministerul Apărării din Rusia: Ucraina pregătește o provocare armată

Pe 23 februarie, **Ministerul Apărării din Rusia** a anunțat că Ucraina ar pregăti o provocare armată împotriva regiunii transnistrene. „Ministerul Apărării din Federația Rusă, în prezent, observă o concentrare importantă de efective și tehnică militară a subdiviziunilor ucrainene în apropierea hotarului ucraineano-transnistrean, desfășurarea artileriei pe pozițiile de tragere, precum și o sporire fără precedent a numărului de zboruri a aeronavelor fără pilot la bord ale Forțelor Armate ale Ucrainei deasupra teritoriului RMN”, se spune în comunicatul Ministerului Apărării din FR.

Mediile pro-Kremlin: „Zelenski se pregătește de atac”

Pe 26 februarie, o altă agenție de știri din Rusia, **RIA Novosti**, a publicat un articol în care se afirmă că trupele ucrainene sunt dislocate în direcția „hotarelor Transnistriei”. Despre pretinsa pregătire de atac au scris atunci și alte resurse rusești de propagandă: [Gazeta.ru](#), [Ura.ru](#), [Украина.ру](#).

Răspunsul la deconspirarea planului Kremlinului privind destabilizarea situației în Moldova

Declarațiile autorităților din Rusia, a mediilor propagandiste, a favoriților Moscovei în teritoriile ocupate din Ucraina și a agenților ruși de influență de la Chișinău, Tiraspol și Comrat, despre „provocările pregătite” în Transnistria au apărut după deconspirarea planului Kremlinului privind destabilizarea situației din țara noastră.

Vom aminti că la 9 februarie, în discursul său de la Bruxelles în fața liderilor Uniunii Europene, Președintele Ucrainei **Vladimir Zelenski** a declarat că autoritățile ucrainene au intrat în posesia planului serviciilor secrete rusești privind distrugerea democrației în Moldova și instituirea controlului asupra țării. Ulterior, Președinta RM **Maia Sandu** a relatat despre acest plan. **Serviciul de Informații și Securitate (SIS)** din Moldova, la fel, a confirmat existența unui plan al Rusiei de răsturnare a puterii în Moldova.

Totodată, la 23 februarie, autoritățile din Moldova au infirmat informațiile difuzate de Ministerul Apărării din Rusia despre o „provocare armată” pe care ar pregăti-o Ucraina împotriva Transnistriei.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul Stopfals.md)

FALS: Bani trimiși de lucrătorii moldoveni din Rusia sunt una dintre principalele surse de venit pentru Republica Moldova

AUTOARE: VIORICA ZAHARIA

(publicat la 3 mai 2023)

Într-o [postare](#) pe Facebook, făcută la 22 aprilie 2023, în timp ce se afla în campania electorală pentru funcția de guvernator al autonomiei găgăuze, deputatul de la Comrat Victor Petrov și-a exprimat nemulțumirea față de intenția autorităților Republicii Moldova de a denunța o parte din acordurile din cadrul Comunității Statelor Independente (CSI). El și-a "argumentat" nemulțumirea cu afirmații false.

Astfel, Petrov a afirmat că „mai mult de jumătate de milion de persoane originare din Republica Moldova, inclusiv Găgăuzia, lucrează pe teritoriul Rusiei, asigurând fluxul de transferuri bănești în țară. Acesta este unul dintre principalele surse de venit pentru statul nostru” (în original: «Более полумиллиона выходцев из РМ, включая жителей Гагаузии, работает на территории России, обеспечивая приток денежных переводов в страну. Это один из основных источников доходов для нашего государства»).

Datele BNM: Remiterile din Rusia scad constant în ultimii ani

Datele Băncii Naționale a Moldovei, instituție care deține statistica tuturor fluxurilor de bani care intră și ies din țară, arată că afirmația lui Petrov nu

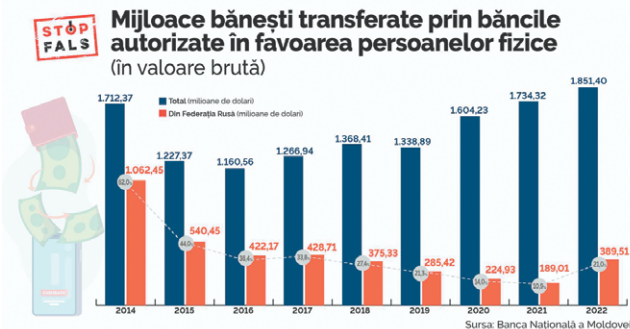
corespunde adevărului. Din 2014 până în prezent, transferurile de bani din Rusia către persoane fizice din Moldova au scăzut constant **de la 62%** din totalul remiterilor **până la 10,9%** în anul 2021, cu o anumită creștere în anul 2022, an în care Rusia a pornit războiul împotriva Ucrainei.

În condițiile în care mărimea [bugetului de stat](#) al Republicii Moldova pentru anul 2022 a constituit la venituri planificate 50 de miliarde de lei (2,8 mlrd USD), iar transferurile din Federația Rusă au constituit 389,51 mln USD, afirmația că remitențele din Rusia constituie „una dintre principalele surse de venit pentru statul nostru” nu este nici pe departe adevărată.

Nici o instituție nu deține date exacte privind numărul moldovenilor care munceste peste hotare

Cât privește afirmația că „mai mult de jumătate de milion de persoane originare din Republica Moldova, inclusiv Găgăuzia, lucrează pe teritoriul Rusiei, asigurând fluxul de transferuri bănești în țară”, nici o instituție publică nu deține date exacte privind cetățenii moldoveni care muncesc în Federația Rusă sau în alte state.

([Articolul integral poate fi citit pe portalul Stopfals.md](#))

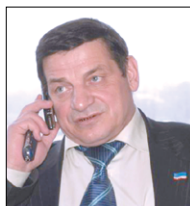
nokta

NOKTA.MD

„Oamenilor le plac banii și brașoavele”. Patrioții din Găgăuzia au început să se pronunțe în susținerea lui Șor. Oponenții lor deocamdată sunt în minoritate

AUTOARE: ELENA CELAK
(publicat la 5 mai 2023)

În turul doi al scrutinului pentru alegerile la funcția de Bașcan al Găgăuziei au acces doi candidați: Evghenia Guțul din partea Partidului „Șor” și Grigorii Uzun susținut de Partidul Socialiștilor. Am decis să aflăm care este atitudinea patrioților și activiștilor procesului de formare a Găgăuziei la acest subiect. Astfel, am constatat că deocamdată sunt mai numeroși susținătorii Evgheniei Guțul. Ce-i drept, de multe ori numele ei nici nu este menționat, or agitatorii se referă direct la Șor și la partidul acestuia. Puțini sunt cei care-și expimă temerile că am putea pierde Găgăuzia.

Ivan Burgudji: „CEC trebuie să monitorizeze ce se întâmplă”

Ivan Burgudji, un activist implicat în procesul de formare a autonomiei găgăuze, a calificat alegerile pentru funcția de Bașcan drept un „târg”. În opinia sa, candidații s-au întrecut în a oferi alegătorilor bani, iar pentru alegători nu conta deloc persoana candidatului și programul său electoral. „Cu excepția poate a trei candidați, a fost un târg, într-o măsură mai mică sau mai mare. Chiar în ziua votării erau atestate cazuri de transportare organi-

zată a alegătorilor. În doar o singură localitate erau 13 mașini, oamenii fiind duși practic cu forța. Intrau în fiecare casă: Ce-ți lipsește? Frigider, televizor, mașină de spălat? Cât costă? Poftim, ține banii. N-au ales o persoană, au pus un fel de păpușă la acest post. De ar fi fost altcineva (în locul Evgheniei Guțul) pe acela l-ar fi ales. E șocant că această persoană în genere nu este cunoscută în Găgăuzia”, a spus Burgudji.

La întrebarea corespondentei nokta.md de ce el, precum și alți

martori la coruperea alegătorilor, nu s-au adresat cu reclamații la CEC, Burgudji a răspuns că autoritatea respectivă „nu se bucură de încredere”. În plus, potrivit lui Burgudji, CEC ar trebui singură să monitorizeze alegerile, nu să aștepte reclamații.

Ivan Burgudji este de părere că organele de drept urmau să reacționeze la faptul că cineva intenționează de peste hotare practic să guverneze în Găgăuzia.

Ilia Uzun: „Susțineți-o pe Evghenia Guțul, socialiștii v-au mințit”

Ilia Uzun, deputat în cadrul Adunării Populare din Găgăuzia, care participă la mitinguri în calitate de patriot al Găgăuziei, și-a exprimat susținerea pentru Partidul „Șor”. Potrivit lui Uzun, socialiștii se fac vinovați de faptul că Găgăuzia și-a pierdut mai multe atribuții.

În filmulețele sale Ilia Uzun mai critică Partidul Socialiștilor și pentru faptul că aceștia nu au făcut suficient cât s-au aflat la putere, amintește că Igor Dodon a acceptat „kuliokul” de la Vlad Plahotniuc. Totodată el îi critică pe ceilalți candidați la funcția de Bașcan care nu au acces în turul doi de scrutin.

Vadim Șinik: „Votăm pentru candidatul poporului Evghenia Guțul”

Acest activistul din Găgăuzia, care este și inițiatorul mitingurilor antiguvernamentale de la Vulcănești, susține Partidul „Șor”. Pe pagina sa de Facebook poate fi remarcată o agitație directă în favoarea Evgheniei Guțul. În plus, pe pagina lui Șinik sunt mai multe postări dedicate Partidului „Șor”, inclusiv discursurile lui Ilan Șor, precum și înregistrări video de la lansarea campaniei electorale a Evgheniei Guțul.

Leonid Dobrov: „Onoarea și demnitate nu mai sunt la modă, la modă este banul”

Leonid Dobrov, un alt participant la procesul de formare a autonomiei găgăuze, consideră că lumea demult nu mai ține cont de astfel de noțiuni precum onoarea și demnitatea, ci alege banul. Potrivit lui Dobrov, astfel de schimbări s-au produs nu doar în Găgăuzia, ci și în Moldova în general, precum și în lumea întreagă.

Reportera nokta.md a constatat că anterior Leonid Dobrov chema deschis alegătorii să-și dea votul pentru Dmitrii Croitor sau pentru Evghenia Guțul declarând că banii lui Șor vor ajuta Găgăuzia. Totuși el nu făcea astfel de apeluri din numele său, ci folosind nickname-ul Арслан 2 pe site-ul Проза.py pentru care scrie articole cu regularitate.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul [Nokta.md](#))

STOPFALS.MD

FALS: Biserica din Moldova este împărțită din cauza actualei guvernări

AUTOARE: ELENA CELAK

(publicat la 11 mai 2023)

În cadrul turului doi al alegerilor pentru funcția de bașcan al Găgăuziei sunt lansate falsuri noi. Oligarhul fugar Ilan Șor, formațiunea căruia a înaintat candidatura Evgheniei Guțul, a declarat că biserica moldovenească este împărțită din cauza „actualului regim”. În realitate, scindarea a avut loc încă în anul 1992.

„Biserica din Moldova este împărțită din cauza că regimul Sandu vrea să vândă țara Europei”

La 7 mai, în cadrul unei întâlniri electorale cu locuitorii din Cioc-Maidan, oligarhul fugar Ilan Șor care o reprezenta pe candidata la funcția de bașcan Evghenia Guțul, a oferit răspunsuri în regim de conferință video. Unul dintre participanți a vrut să afle de ce în Moldova biserica este împărțită în două. Ilan Șor a răspuns că de acest lucru se face vinovată... actuala guvernare.

„De ce în Moldova biserica ortodoxă este împărțită în două? Mitropolia Basarabiei care se subordonează României și Mitropolia Moldovei care se subordonează Patriarhului Kirill. Cum putem face ca să punem capăt acestui fapt revoltător?”, a întrebat un locuitor din Cioc-Maidan. „Din cauza că regimul aflat la guvernare face totul pentru a vinde țara Europei. Regimul aflat la guvernare face totul pentru a vinde țara Occidentului. Eu sunt adeptul valorilor tradiționale, sunt pentru ca Moldova să rămână un stat independent în toate sensurile, pentru ca să rămână anume acele valori tradiționale care au fost în Moldova dintotdeauna. Sunt sigur că vom obține acest lucru”, a răspuns Ilan Șor.

Vom aminti că, în aprilie curent, Curtea de Apel Chișinău l-a condamnat pe Ilan Șor la 15 ani privațiune de libertate pentru escrocherie și spălarea banilor. La fel, instanța a acceptat cererile Bănci Naționale care

a solicitat încasarea de la acuzat a sumei de 5,3 mld. de lei. Ilan Șor a părăsit țara în vara anului 2019, după schimbarea puterii în Moldova, și se ascunde de justiția moldovenească în Israel. Pe numele fugarului a fost emis un mandat de arestare în contumacie, la fel, acesta a fost anunțat în căutare. Moldova a solicitat extrădarea lui Ilan Șor din Israel.

Biserica ortodoxă este împărțită din 1992, iar actuala guvernare nu are nicio implicare

În prezent, biserica ortodoxă din Moldova este împărțită în două părți: Mitropolia Moldovei, subordonată canonic Patriarhiei din Moscova, și Mitropolia Basarabiei, subordonată canonic Patriarhiei Române. Scindarea, de facto, a avut loc încă în anul 1992, totuși Mitropolia Basarabiei a obținut un statut legal abia în anul 2002, în urma adresării la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CtEDO). În acele perioade la guvernare nu se aflau Maia Sandu și PAS.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul Stopfals.md)

Regrete, falsuri și... manipulări.

Cum a arătat campania pentru funcția de bașcan, în opinia Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte

AUTOR: ANTICORUPTIE.MD

(publicat la 26 mai 2023)

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC) constată că recente alegeri pentru funcția de guvernator (bașcan) al UTA Găgăuzia s-au desfășurat cu multiple încălcări ale drepturilor electorale ale cetățenilor, drepturilor concurenților electorali de a beneficia de condiții egale în procesul electoral, obligațiilor prescrise pentru activitatea Consiliului Electoral Central al Găgăuziei (CECG), precum și a sugestiilor și recomandărilor Comisiei Electorale Centrale (CEC). Anticoruptie.md a prezentat profilul candidaților, dar și mesajele promovate de aceștia.

Coaliția își exprimă regretul că majoritatea concurenților electorali, participanți la scrutinul pentru funcția de guvernator, care pe parcursul campaniei electorale au semnalat numeroase încălcări ale prevederilor legale, au preferat să se abțină de la contestarea regulamentară, bazate pe evidențe, a neregulilor din interese politice înguste în detrimentul principiilor statului de drept, aplicării uniforme a standardelor unui proces electoral liber și corect.

Constatări invocate sunt fundamentate pe:

- Calitatea proastă a listelor electorale elaborate de către autoritățile publice locale din UTAG, remarcată prin ponderea foarte înaltă, de circa 10,7% a alegătorilor din listele suplimentare (de aproape 6 ori mai mare decât ponderea alegătorilor în listele suplimentare la alegerile prezidențiale din 2020 desfășurate în secțiile de votare din UTAG). În context, există o bănuială rezonabilă că, din listele

electorale au fost în mod intenționat excluși cca. 37000 alegători (raportat la numărul de alegători la data de 2 mai 2023 din Registrul de Stat al Alegătorilor) pentru a asigura atingerea ratei de participare de 50% care este obligatorie pentru turul I de scrutin în alegerile regionale din UTAG;

- Unele încălcări observate în ziua alegerilor, precum prezența persoanelor neautorizate în raza de 100 de metri a secțiilor de votare și a cazurilor de transportare organizată a alegătorilor;
- Reacția evazivă a Consiliului Electoral Central al Găgăuziei în condițiile în care Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a inițiat 8 procese contravenționale pe faptele de finanțare ilegală a concurenților electorali, care au primit donații de la persoane fizice cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar, în cadrul alegerilor desfășurate în UTA Găgăuzia;
- Implicarea cetățenilor străini, contrar prevederilor legale, în campania electorală, camuflând cheltuielile pentru servicii concertistice nedeclarate prin “acte de prietenie”, etc.
- Campania electorală a fost marcată de distribuirea masivă de către candidați și persoanele lor de încredere a unor falsuri și speculații pentru manipularea alegătorilor, iar instituțiile mass-media din regiune nu au asigurat reflectarea echilibrată a campaniei. Furnizorul public de servicii media audiovizuale GRT a avut un comportament editorial în general dezechilibrat, iar unii colaboratori ai postului public TV, contrar deontologiei profesionale, s-au implicat deschis în promovarea unor candidați.

Coaliția se adresează autorităților R. Moldova cu următoarele propuneri „în vederea asigurării uniformității aplicării normelor de drept privind asigurarea drepturilor electorale ale cetățenilor, precum și cele ale concurenților electorali, în orice tip de alegeri, inclusiv regionale, și referendumuri”: completarea Titlului V al Codului electoral al Republicii Moldova cu o clauză suplimentară privind supremația normelor legislației electorale naționale asupra celor din legislația electorală regională, privind drepturile electorale ale cetățenilor și concurenților electorali, finanțarea campaniilor electorale și neadmiterea implicării străinilor în procesul electoral din Republica Moldova; unificarea de către Curtea Supremă de Justiție a tuturor recomandărilor pentru curțile din prima instanță și cele de apel privind aplicarea uniformă a prevederilor legislației electorale referitoare la drepturile electorale ale cetățenilor și ale concurenților electorali, finanțarea campaniilor electorale și neadmiterea imixtiunii din exterior.

(Articolul integral poate fi citit pe portalul Anticoruptie.md)

DEZMINȚIREA FALSURILOR DIN AUTONOMIA GĂGĂUZĂ

#NuRăzboiului
#NuDezinformării

FALS

Autoritățile de la Chișinău intenționează să lichideze statalitatea Moldovei și să-i aresteze sau chiar să-i elimine fizic pe activiștii găgăuzi care sunt împotriva

REALITATE

Un fals, răspândit pentru a demoniza actuala conducere a R. Moldova, în special în contextul unor vizite în țara noastră a oficialilor români.

FALS

Brigada de poliție cu destinație specială „Fulger” a desfășurat exerciții tactice la Comrat pentru a-i intimida pe participanții la mitingurile din Găgăuzia

REALITATE

Speculație. Exerciții tactice de verificare a capacității de reacție și intervenție a polițiștilor sunt organizate periodic pe întreg teritoriul țării, nu doar în Găgăuzia.

FALS

Guvernarea se ocupă de problemele comunității LGBTI, în loc să se ocupe de problemele pensionarilor și ale bugetarilor

REALITATE

Este o minciună răspândită de unii politicieni și activiști de la nivel central, dar și din autonomia găgăuză, pentru a manipula opinia publică. Recent, Guvernul a adoptat mai multe hotărâri de sprijinire a cetățenilor aflați în condiții de criză, inclusiv a vârstnicilor și a funcționarilor publici.

FALS

Moldovenii îi consideră pe găgăuzi dușmani, iar unii politicieni cer expulzarea lor din Moldova

REALITATE

Este un fals, distribuit cu scopul de a destabiliza situația din țara noastră și de a promova ura interetnică. Nu au existat declarații ale politicienilor moldoveni în care găgăuzii ar fi fost declarați dușmani sau s-ar fi cerut expulzarea lor din țară.